

---

## Секція 3

# ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

---

**О.С. Лиховид**

*Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України  
Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого*

## ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Правова охорона як система державних та недержавних заходів має на меті створити такі умови, при яких би забезпечувалась гарантованість прав суб'єктів суспільних відносин, а також можливість швидкого та ефективного відновлення при порушенні цих прав.

Значення правової охорони цивільних прав розкривається у тому, що вона є необхідною умовою стабільного та передбачуваного стану відносин економічного обігу. Бо основною рушійною силою приватного права є інтерес його учасників, відсутність якого б призвела до зникнення творчого та ініціативного характеру економічної діяльності осіб сфери приватного права. Так, підприємець ніколи не буде прагнути до збільшення прибутків свого бізнесу, якщо не буде впевнений у їх визнанні за ним з боку насамперед держави, а також суспільства.

Такий приклад саме і розкриває значення правової охорони з боку держави, яка покликана вносити впорядкованість суспільні відносини, забезпечувати їх стабільність та прогресивний розвиток. Однак правова охорона цивільного права має певні особливості, обумовлені характером відносин, що регулюються цією галуззю.

По-перше, цивільно-правові відносини мають за своєю сутністю регулятивну направленість. Тобто вони стосуються нормальної, позитивної та суспільно корисної сфери життя суспільства. Відносини, що виникають у зв'язку вчиненням правопорушення, хоча і регулюються цивільним правом, але вони вважаються відхиленням від нормального стану і розглядаються скоріше як виняток, а не як загальне правило. Тому правова охорона, перш за все, спрямована на забезпечення нормального стану суспільного життя (можливість вільно користуватись і розпоряджатись своєю власністю, добросовісне виконання обов'язків сторонами у договорі тощо), і вже, у крайньому випадку, на відновлення чи компенсацію порушених прав. При нормальному стані правова охорона здійснюється у таких напрямках:

1. Через законодавче закріплення самих прав, що свідчить про їх юридичне визнання та можливість примусового забезпечення (на противагу цього, кримінальне право не закріплює якихось нових прав, а лише здійснює їх правовий захист).

2. Через встановлення широкої системи способів та засобів, що створюють умови реальної можливості реалізувати суб'єктивні права (способи забезпечення виконання зобов'язань, юридичні гарантії насамперед права власності).

Досить цікавою є правова охорона особистих прав, не пов'язаних з майновими. В цьому випадку юридичному закріпленні підлягає саме негативний їх зміст. Це розкривається у вимозі до інших осіб не розповсюджувати відомостей, що порочать честь та гідність суб'єкта цього права, і аж ніяк не юридична вимога шанувати та поважати особу за його заслуги.

По-друге, диспозитивний метод правового регулювання обумовлює відповідний характер правової охорони, зокрема цивільно-правового захисту. Адже використання чи невикористання захисту, а також вибір його способів залежить від волі самої особи. Цивільне право передбачає як юрисдикційні, так і неюрисдикційні форми захисту, які також мають різні варіанти їх здійснення. До неюрисдикційних форм (тобто коли особа самостійно здійснює захист своїх прав) можна віднести самозахист та заходи оперативного впливу. Юрисдикційні форми передбачають судовий та адміністративний порядок захисту цивільних прав, сутність якого полягає у тому що особа звертається до компетентного органу за захисту своїх прав.

По-третє, цивільно-правова відповідальність, що застосовується внаслідок порушення прав є одним з головних засобів захисту. Однак у цивільних охоронних відносинах вона здійснює не каральну, а насамперед відновно-компенсаційну функцію, тобто відновлює попередній нормальний стан суб'єктів порушених прав. При цьому сторони залишаються у відношенні рівності, а не влади і підпорядкування.

***Д.В. Лиходій***

*Українська академія банківської справи НБУ*

## **ОСОБЛИВОСТІ ЕМІСІЇ ТА ОБІГУ КОРПОРАТИВНИХ ЄВРООБЛІГАЦІЙ**

На сьогоднішній день як господарське, так і цивільне право не врегульовують відносини у сфері емісії та обігу єврооблігацій. Взагалі законодавство залишило поза увагою цей вид цінних паперів. Але враховуючи перспективи впровадження використання єврооблігацій поряд з іншими цінними паперами, дасть змогу суб'єктам господарю-